

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K
oponenta rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Nikola Černíková

Název práce: Právo lékaře neposkytnout zdravotní péči

Jméno a příjmení oponenta: doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola na plagiáty: 100% shoda s diplomovou prací téže autorky, což je dáno tím, že autorka žádá o uznání své diplomové práce za práci rigorózní. Práce DP byla obhájena 20.9.2019 s hodnocením „výborně“ (konzultant: doc. Šustek; oponent: doc. Salač). Shoda u DP byla menší než 5 %.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka předkládá svou práci diplomovou k uznání za práci rigorózní. Zvolila zajímavé, originální téma, byť nejde o téma z neaktuálnějších v tom smyslu, že je diskutováno v nejrůznějších rovinách stále nejen s ohledem na situaci po rekodifikaci. Tématem je právo lékaře neposkytnout zdravotní péči se zvláštním zřetelem ke hranicím svobody jednotlivce rozhodovat o svém životě, resp. zdraví. Jde tak o téma, které jistě zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Šolc, Šimek, Holčapek, Šustek, Matějka, Doležal, Mach, Policar a další). Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-komparativní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Výzkumné otázky by bývalo lépe formulovat jako základní teze zkoumané problematiky. Vlastní metody práce a přístupu (metodologie) jsou v úvodu sice letmo naznačeny, od prací rigorózních však očekávám zevrubnější metodologicky propracovaný úvod a tomu odpovídající závěr; z práce samotné je posléze patrné, že autorka zvolila analyticko-deskriptivní přístup, který kombinuje s evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k obecnějšímu poznatku na poli výhrady svědomí. V práci byla využita komparace s jinými právními řádů (Švédsko jako příklad země s odlišným přístupem) a cizojazyčná literatura. Komparativní kapitola je bohužel zařazena na samotný konec práce, tj. vlastní komparativní poznatky nejsou uváděny průběžně při zkoumaných institucích (což bych byl býval ocenil více), a svým velmi malým rozsahem (3,5 strany) nevytváří skutečný komparativní protipól české úpravy. Přesto přináší v zestručnělé podobě zajímavé a podnětné informace a poznatky (pozice švédského zaměstnavatele při výhradě svědomí jeho zaměstnance).

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (258 tis. znaků stran včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinálním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je složena ze šesti velkých kapitol, z nichž většina je dále vnitřně členěna do jedné až dvou úrovní podkapitol. Druhá kapitola propedeuticky nastiňuje obecný přehled vývoje vztahu lékaře a pacienta především, a to v kontextu českého soukromého práva. Třetí kapitola je pak věnována samotnému pojmu a významu výhrady svědomí a náboženského vyznání, přičemž se autorka zabývá pojetím v relevantních etických kodexech. Následující dvě kapitoly analyzují výhradu svědomí a náboženského vyznání v mezinárodním a evropském kontextu a její příslušné občanskoprávní aspekty. V šesté kapitole nás autorka seznamuje

s výsledkem dotazníkového šetření provedeném mezi cca 320 zdravotníky. Závěry komentuje a nabízí i úvahy de lege ferenda.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použit relativně dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální české i zahraniční právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat vybrané názory české a zahraniční doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší a evropské judikatury (ÚS, NS, ESLP).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. K drobným překlepům a opomenutím došlo spíše ojediněle. S právní terminologií je v zásadě pracováno správně, až na (opakované) chybné používání termínu kontrakční povinnost namísto termínu správného, tj. kontrakční (povinnost), neboť je odvozeno od pojmu kontraktace.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá některé názory a závěry, což je ocenitelné zejména při vymezování vztahu mezi jednotlivými úpravami, jež dopadají na zkoumanou problematiku.

Autorka by se mohla u ústní obhajoby vedle výše naznačeného blíže vyjádřit k:

- Existuje z etického hlediska řešení střetu principu beneficence a principu non-maleficence?
- jak by si autorka představovala žádoucí (tj. adekvátní), proporcionální modifikaci referenční povinnosti?
- jaké trendy lze – i přes tvrzenou nejednoznačnost – sledovat v aktuální judikatuře ESLP?
- jak konkrétně by autorka formulovala ustanovení de lege ferenda o narušení vztahu lékaře a pacienta?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a ještě splňuje – s určitými výhradami uvedenými výše – požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorčiny přesvědčivé znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesněprávních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech.

Závěr:

Předložená práce prokázala odbornou samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. **Práci doporučuji k uznání za práci rigorózní.**

Rigorózní práci hodnotím klasifikací: prospěla.

Datum: 30. 9. 2020

Podpis oponenta rigorózní práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.